

TÜRK MİZAH DERGİCİLİĞİNDEN BİR ÖRNEK: “BİZİM KÖYLÜ”

Türkan BAŞYİĞİT*

Özet

İkinci Dünya Savaşı'nın ardından Türkiye'de Tek Parti Yönetiminden çok partili demokrasiye geçiş için çalışmalar başladı. Uzun yıllar sessiz kalan muhalefet, demokratik ortamda daha fazla sesini duyurmaya başladı. Demokrat Parti bu muhalefetin sözcüsü haline geldi. Basın önemli ölçüde Demokrat Partiyi destekliyordu. 1945–1950 arası gelişen demokratik ortam ve toplumun desteğini alabilmek için CHP'nin basın kanununda yaptığı değişiklikle birçok gazete ve dergi yayın hayatına geçti. Bu dönemde yayın hayatına başlayan dergilerden biriside uzun süreli olarak devam edememiş olmasına rağmen Bizim Köylü'dür.

Bizim Köylü, adlı mizah dergisi CHP iktidarına yönelik sert eleştiriler yayınlıyordu. Özellikle antidemokratik kanunlar, karaborsa, hayat pahalılığı, değişen sosyal yaşantının getirdiği yeni yaşam biçimleri dergi tarafından alaycı bir tavırla işleniyordu. Dergide özellikle hükümetin uygulamaları sert bir dille eleştiriliyordu. Karikatürler ve köylünün ağzından yorumlarla hükümeti eleştirerek aslında bir taraftan da halkın %80ini oluşturan köylünün desteğini de almayı amaçlıyordu. Bu makalede mizah dergiciliğinin tarihinde yer alan bir dergi incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Karikatür Dergisi, Köylü Politikası, Basın.*

AN EXEMPLARY IN THE TURKISH JOURNALISM OF HUMOUR: “OUR VILLAGER”

Abstract

After the World-War II., enterprises concerning transition from single-party administration to multy-party democracy began in Turkey. Opposition's voice that had remained in silence over the long years was heard more frequently in the democratic atmosphere. Democrat party came to become the spokesman of this opposition. Press was supporting Democrat Party in a considerable measure. Thanks to change made by CHP in press law, a lot of newspaper and journal began to publish for gaining support of developed democratic atmosphere and society between 1945-1950 .One of the journal that began to publish in this period was *Our Villager* , although did not keep going for long time.

The journal of humour named *Our Villager* was publishing papers in which contain hard critique. The topics of journal, especially, were anti-democratic laws, black market,

* Yard. Doç. Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi, Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Enstitüsü, Müdür Yardımcısı, (turkan.basyigit@deu.edu.tr).

expensiveness of life, new life forms that was brought by social life in change; all of which was dealt with in a disdainful manner. In the journal, particularly the practice of government was criticizing in a hard manner. The journal aimed at gaining support of villager, who constitute %80 of the population, by criticizing government with caricature and commentaries that was made as if from the mouths of peasants in this article a journal, *Our Villager* which taken part in the history of humour journalism has been examined.

Key Words: *Journal of Caricature, Peasant Policy, Press, Political Life in Turkey.*

İkinci Dünya Savaşı'nın ardından gerek dış dünyadaki gelişmeler gerekse iç koşulların zorlamasıyla çok partili hayat geçişi hızlandırılan bir sürece girildi. İkinci Dünya Savaşı sırasında denge politikası izleyen İnönü Türkiye'nin savaşa girmesini engelledi. Ama savaşın sıkıntıları ve buhranları Türkiye'yi etkilemiş halk üzerinde oldukça büyük bir baskı yaratmıştı. Savaş ekonomisinin getirdiği bu darboğaz ile ekonomik güç ve sermaye belli kişilerin elinde toplanmaya başladı. Memur, işçi ve dar gelirli ağır vergiler altında ezildi. Ekonomiyi denetlemek için çıkarılan "Milli Korunma kanunu" bu kesimlerin ağır vergiler altında ezilmesine neden olurken, sanayi ve ticaret burjuvazisinin lehine yorumlanarak bu kesimlerin güçlenmesine neden oldu. Şehirlerde savaş zenginleri de oluşmaya başladı. Kırsal alanda aşar vergisini anımsatan Toprak Mahsulleri Vergisi köylünün iyice ezilmesine neden oldu. Birde vergilerin toplanması sürecinde, jandarmanın kurduğu ağır baskı köylünün CHP iktidarına karşı ciddi bir tepki koymasına neden oldu. Bu süreç CHP ye karşı muhalefetin artmasında önemli bir etken olacaktır.¹ Savaşın hemen ardından CHP halkın önemli bir kesimini oluşturan köylülere yönelik çıkardığı Çiftçiyi Topraklandırma Kanunu Mecliste ciddi bir muhalefetle karşılaşacaktır. Geniş köylü kitleleri de kanunun kendileri için getireceği olumlulukların ne yazık ki farkında değillerdir. Geniş arazi sahibi milletvekilleri bu yasaya tepki koyacak ve Demokrat Partinin kurulması süreci gerçekleştirecektir.

Savaş döneminin getirdiği ekonomik koşullar, CHP'nin tek parti yönetiminin getirdiği halk üzerindeki baskı ve ardından demokrasi süreci özellikle toplumun geniş kesimlerini oluşturan köylüler üzerinden demokrat Partinin muhalefet hareketini hızlandırdığı bir süreç olacaktır.

Savaş sonrası yeniden şekillenen dünyada Türkiye çok partili demokrasiye geçiş için gerekli çalışmalara yeniden başlayacaktır.

Türkiye'de çok partili hayata geçişle birlikte basında da çok seslilik oluşmaya başladı. Bu dönemde Gazetelerin önemli bir bölümü Demokrat Partiyi destekliyordu. Seçim hazırlıklarına başlayan CHP basının desteğini alabilmek amacıyla son yıllarda basın özgürlüğünün önünde önemli bir engel oluşturan ve büyük bir baskı aracı olan 1931 tarihli Matbuat Kanunu'nda değişiklikler yaptı. Basının desteğini alabilmek amacıyla Demokrat Parti'de 1946–1950 yılları arasında basın özgürlüğünün en büyük destekçisiydi. Celal Bayar basın özgürlüğü konusunda "*Bugünkü basın kanunu bir basını sağlamaktan uzaktır. Hür Basın Kanunu'nu biz Demokratlar yapacağız*" diyordu. Hükümet

¹ Erik Jan Zürcher, *Modernleşen Türkiye'nin Tarihi*, İletişim yay., İstanbul, 1995, s.s.299-301.

seçimlere gitme kararını açıklamadan önce bir dizi kanun değişikliğine girişti. Seçim Kanunu, Genel Toplantılar Kanunu, Basın Birliğinin Kaldırılması hakkında kanun ve Basın kanununun 50.Maddesinin değiştirilmesi mecliste görüşüldü². 1 Haziran 1946'da 50. maddenin kaldırılması kabul edilerek Hükümetin gazeteleri kapatma yetkisi elinden alındı.³ Çok partili hayata geçerken bu basında olumlu rüzgârların esmesine neden oldu.

1946-1950 arası dönem Türk basın tarihinde önemli bir yere sahiptir. CHP'nin yumuşama politikalarının olduğu muhalefetin güçlendiği bu ortamda birçok gazete ve dergi yayınlanmaya başlar. Basının önemli bir bölümü Demokrat Parti'yi desteklemektedir.

CHP'nin ılımlı politikalarından yararlanan sağcılar cami köşelerinde satılmaya başlayan birçok kitap ve dergi yayınlamaya başlar. Bu dönemde bunlar içinde en etkin olanı Necip Fazıl Kısakürek'in Büyük Doğu dergisidir⁴. Solcularda bu özgürlük ortamı içerisinde dergiler yayınlamaya başlar. Gerçek, Gün, Yığın gibi... Ama bir süre sol görüşlü bu dergiler kapatılır. Mehmet Ali Aybar Zincirli Hürriyet'i yayınlı. Sabahattin Ali ve Aziz Nesin Marko Paşa'yı yayınlamaya başlar. Marko Paşa o güne kadar görülmeyen bir tiraja ulaşır ve 60 bin basar. Gazeteler toplatılır. Mehmet Ali Aybar, Aziz Nesin ve Sabahattin Ali tutuklanır. Bu dönemde istikrarlı bir şekilde yayın hayatına devam eden dergiler ise Varlık, Yeditepe, Kaynak gibi sanat ve edebiyat dergileridir⁵.

(3 Kasım 1948)

² Hıfzı Topuz, *II. Mahmut'tan Holdinglere Türk Basın Tarihi*, Remzi Kitabevi, İstanbul, 2003, s.184.

³ 1931 tarihli Matbuat kanunu'nun 50. maddesi "Memleketin politikasına dokunacak yayından dolayı, Bakanlar Kurulu kararıyla gazete ve dergiler geçici olarak kapatılabilirler."

⁴ S.Hakan Ögüt, *Demokrat Parti Döneminde İslamcı Basının Atatürkçülüğe Bakışı*, DEÜAİİTE, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir, 2000.

⁵ Topuz, *a.g.e.*, s.191.

Bu ortam içinde yeni bir mizah dergisinin yayın hayatına başladığı görülmektedir. Çok uzun süreli olarak devam edememiş olmasına rağmen Bizim Köylü dergisi muhalif bir dergi olarak önem taşımaktadır. Haftada bir gün yayınlanan derginin logosu "Çarşamba günleri çıkar, köylünün şehirli ile eğlendiğini gösterir siyasi, mizahi gazete" idi. Derginin ilk sayısı 13 Ekim 1948 yılında yayınlandı. Derginin sahibi Mithat Eriş yazı işlerini fiilen yürüten ise Şemsi Salkım'dı. Derginin idarehanesi İstanbul Vilayet Konağı karşısında 37-1 numaradaydı. Derginin senelik aboneliği 500, Altı aylığı 250, Ecnebi için 500 kuruştı. Haftalık ücreti ise 10 kuruştı.

(13 Ekim 1948)

Bizim Köylü, adlı mizah dergisi CHP iktidarına yönelik sert eleştiriler yayınlıyordu. Özellikle antidemokratik kanunlar, karaborsa, hayat pahalılığı, değişen sosyal yaşantının getirdiği yeni yaşam biçimleri dergi tarafından alaycı bir tavırla işleniyordu. Dergide özellikle hükümetin uygulamaları sert bir dille eleştiriliyordu.

"Merhaba hemşeriler;

Bugün gazeteler arasına yepyeni bir hüviyette bir gazete daha karışıyor. Şimdiye kadar, köylüye 'efendimiz' der, fakat efendilerini maytaba alan saygısız uşaklar gibi, ona yan bakar, yaşayışına dudak büker, halini küçümser, batta onu biraz da bön bulurlardı. Hâlbuki onu yakından tanıyanların 'çarıklı erkânıharb' adını taktıkları köylü, uzaktan uzağa şehrin şehirlinin haline bakar, çubuğunu çekerken için için gülümser tubaflıklara kendi görüşü ile numarasını, hadiseler karşısında da hükümünü verir, aldanmış görünüyor, anlamamış gibi davranır, saf tavırlar takınır. Lakin bugün onun, şehirlinin bile yakasını elinden dilinden kurtaramadığı keskin istihzası ve kendine bas bir dünya görüşü vardır ki, işte 'Bizim Köylü' bunların aynası olmak iddiasındadır.

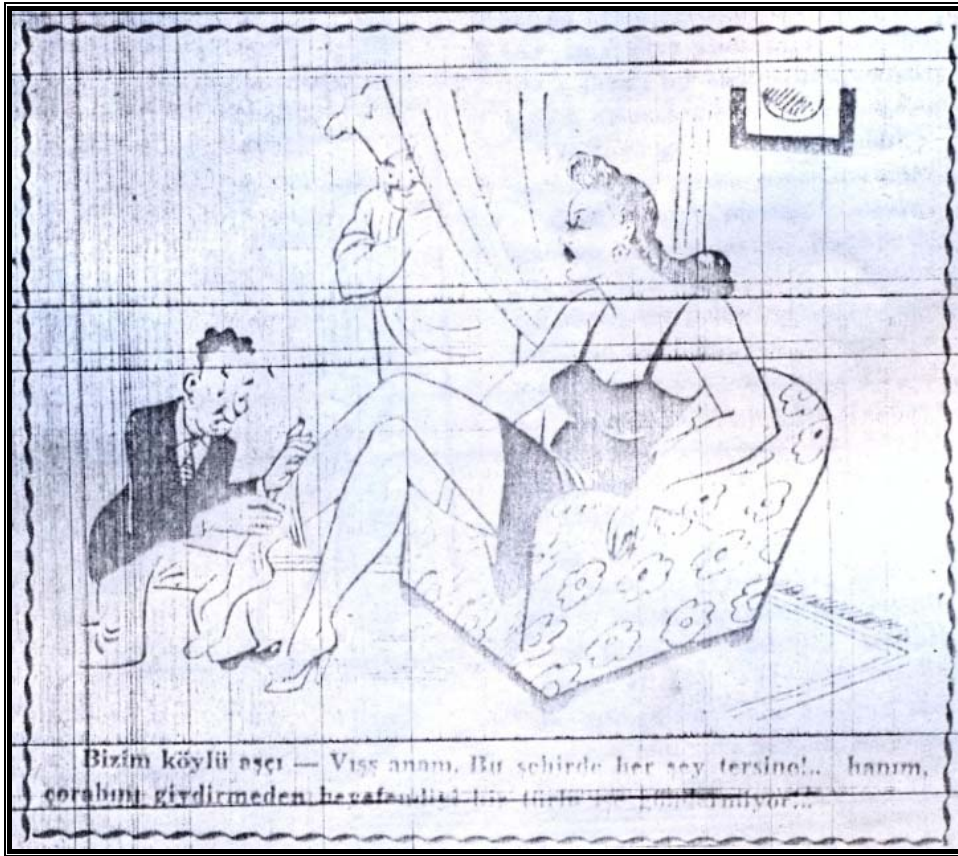
Şimdiye kadar köy bizim için alay, istihza, roman, hikâye mevzuu idi. Artık şehirde de, köy için alay, istihza, roman, hikâye mevzuu olmaya başlamıştır. 'Bizim Köylü' tertemiz, zeki

gözünden bir şey kaçmayan, kendine mahsus bir felsefesi, edebiyatı olan köylünün gözü ile şebre, şehirlilere, hadiselere bakacak ve onun diliyle konuşacaktır. Bu bizim memlekette ilk defa yapılmaktadır. Gerek 'Köylü' gerek 'Halk' 'Bizim Köylü' de yan yana, baş başa geleceklerdir. Bu iki kütlenin gözünden dilinden ne kaçır ki...

Şimdilik sağlıcakla kalın! BİZİM KÖYLÜ⁶⁶

Dergide özellikle ikinci dünya savaşı yılları sırasında karaborsacılıktan zengin olan yeni zenginlerin yaşam biçimlerini köylü ağzı ile eleştiriliyordu.

Şehirde kadın erkek ilişkileri ve erkeklerin ev işlerinde eşlerine yardım etmeleri konusu da alaya alınıyordu.

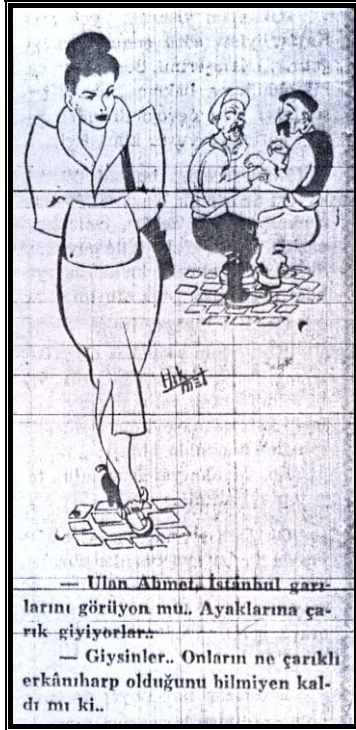

(3 Kasım 1948)

⁶⁶ Bizim Köylü, 13 Ekim 1948. s.1.

(20 Ekim 1948)

(24 Kasım 1948)

(24 Kasım 1948)

Ama dergi özellikle siyasal konulara ağırlık vermişti. Hükümetin aldığı kararlar mizahi bir üslupla eleştiriliyordu. Yayın yeri İstanbul olan dergi İstanbul'daki aksaklıkları da her fırsatta dile getiriyordu.

(20 Ekim 1948)

Derginin çıktığı ortamı iyi değerlendirmek gerekir. İkinci dünya savaşı yıllarında uygulanan tarım politikalarının sonucunda bazı ürünler iyi para etti. Dönemin basınında köylünün eline çok para geçtiği ve bu parayı şehirde altınbaş rakısı içerek pavyona giderek harcadığı, lüks tüketim malları aldığı, altın diş yaptırdığı, kasabada ev aldığı gibi konular biraz da alaya alınarak yazılıyordu.⁷ Hatta bu durum karşısında dönemin başbakanı Şükrü Saraçoğlu şu açıklamada bulunuyordu: "Vakıa bazıları köylünün eline geçen sene çok para geçtiğini ve bunların rakıya ve israfa düştüklerini söylüyor. Evvela bu sözler çok mübalağalıdır. Saniyen bizim sık sık yaptığımız bir işi âlemde bir defa köylü de yapacak olursa bunu günah saymak caiz olur mu? Salisen, biz yiyen giyen, damda değil evde oturan ve sesini duyuran köylü istiyoruz. Elverir ki köylü işini iyi bilsin ve çalışsın." Bu tartışmaların basında uzamasıyla birlikte Hüseyin Avni'de Yurt ve Dünya Dergisinde yazdığı "Hangi Köylü Zenginleşiyor" başlıklı makalesinde buğdayı iyi para eden Orta Anadolu ve Batı Anadolu köylüsünün zenginleştiğini bunun bütün köylülere yönelik olarak haber yapılmasını eleştiriyordu.

⁷ Demokrat Parti Dönemi siyasi Karikatür üzerine yapılan özgün bir çalışma için bkz: Yasin Kayış, *Demokrat Parti Döneminde Siyasi Karikatür*, DEÜAİTE, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, 2004.

(13 Ekim 1948)

(27 Ekim 1948)

Gazetenin bir köşesi de "Çöpçatan" başlığını taşıyordu. Gazetenin en büyük kaygısı ise her konuyu mizahi bir dille işleme nedeniyle bu konunun da okuyucu kitlesi tarafından şakaya alınmasıydı. Bu nedenle özellikle şunları vurguluyordu. "Bu köşede sevaplı bir iş göreceğiz. Bizimki bazı gazetelerin yaptığı gibi işe eğlence karıştırmak değildir... Evlenmek isteyenler amma sahiden evlenip, ev, bark sahibi olmak çoluğa çocuğa karışmak isteyenler bize ne tip insanla evlenmek istediklerini şartlarını bildirecekler... İş ciddidir hemşeriler. Böyle ciddi hayırlı bir işe alay malay karıştırmak doğru değildir..."⁸ Bundan sonra gazetenin her sayısında bu köşeye yer verilecektir. Gazetenin okuyucu kitlesi bu çöpçatanlık işini ciddiye almışlar çünkü sonraki sayılarda okuyucu mektupları yayınlanmaya başlamıştı. Daha çok erkek okuyucular yazsa da bayan okuyucular da evlilik talebi ile ilgili mektup gönderiyordu.

Gazete çöpçatanlık köşesi dışında birde kupon dağıtarak okuyucu kitlesini arttırmayı hedeflemektedir.⁹

Dergi altıncı sayıdan itibaren yeni bir köşe başlatır. "Zamanımızın Dil Kılavuzu" isimli bu köşede her harfe farklı anlamlar yüklenmeye başlanır. Örneğin;

Aa: Bu kabinenin değişeceği yok,

Aba: C.H.P.,

Abalı: Hasan Saka,

⁸ *Bizim Köylü*, 13 Ekim 1948, S.1 s.3.

⁹ *Bizim Köylü*, 13 Ekim 1948, S.1 s.2.

Abıhayat: 49'luk,

Abone: Memleketteki yangımlar,

Aptallık: Umum müdür olup da Amerika'ya tetkik seyahatine gitmemek,

At koşuları: özel bütçelerin yedi Eylülü,

Ateş: Şeker Fiyatı,

Acente: Vapur bileti bulunmayan yer,

Acıklı: Bu kış kıyamette fakir fukaranın balı,

Açmaz: Ahmet Emin Yalman'ın makaleleri,

Ahret: Tapu dairesi,

Akşam: Rakı,

Akşamcı: İnhisar İdaresi,

Araba: iktidar,

Arabasına binip türküsünü çağırmak: Kabineye girip milletten olduğunu unutmak demektir.

Afyon: Vaat edilen demokrasi,

Antrepo: Ekâbir kâleri,

Alafranga: Türk radyosu,

Amerika: Hacıağa,

Balık: İktidar demektir. "Balık baştan kokar" lafı buradan gelmektedir.

Bal: Artan ödeneklerle milletvekilliği,

Bayar: Demokrasinin lafını çok konuşan adam,

Bayur: İğne ile konyu kazan,

Birleşmiş Milletler Kurulu: Mahalle kabvesi.¹⁰ Bu tarzdaki örnekleri çoğaltmak mümkündür.

Yine "Atasözleri ve zamanımızdaki manaları" başlığında şöyle tanımlıyordu.¹¹

Kabve tüütün keyifler bütün (İdare meclisi azalığı)

Kamış uzar tel verir, bize böyle el verir (Demokrasimiz)

Kazan kaynar suyu yok, çorba kaynar tuzu yok (Bugünkü hükümet)

Kurdun yanında kuş da geçinir (Demokrat parti ve diğer muhalif partiler)

¹⁰ *Bizim Köylü*, 17 Kasım 1948, S.6, s.3.

¹¹ *Bizim Köylü*, 13 Ekim 1948, S.3, s.1.

Burada ne şiş yansın ne kebab (Siyasetimiz)

Açtırma kutuyu söyletme kötüyü (Ankara Radyosu)

(24 Kasım 1948)

YEMEKLER VE MANALARI

Türlü; Kabine,

Lokma; Mebusluk,

Dolma; Ucuzluk,

Dondurma; Ulus gazetesi,

Piyaz; Falih Rıfki'nın yazıları,

Patates; Vurguncu göbeği,

Döner; Kenan Öner.

Gazetenin bir başka köşesi ise gazete haberlerini kendine özgü eleştirel bakışla yorumlamaktır;

"Vatan: Milli Eğitim Bakanı bütün milleti okuryazar yapacağım diyor.

Bizim Köylü: Sağlık Bakanı' da bütün milleti trahomsuz, sıtmasıız, veremsiz yapacağım dese ne iyi olacak."

Dergide bürokrasi ve bürokratları eleştiren yazı ve karikatürlere sıklıkla rastlanıyordu;¹²

"Umum Müdür Aranıyor

Başbakan

Yeni kurulacak otuz altı umum müdürlükten biri olan Davul Tozu Ofisi için emsafına uygun Umum Müdür alınacaktır.

Alaturka, Alafranga Müziği, Kâğıt Oyunu bilmesi, icabında 1 senelik otomobile binmeye razı olması, Davul Tozu Mevsuru hariç başka bir işten anlaması, abbaş canlısı, hoş sohbet, meclisi ara ve kâfi derecede sallabaş olması şarttır.

Kendisinden memnun kalmadığı takdirde mumaileybin tayini Ankara da yapılarak İstanbul'da kullanılacak ve Cumhuriyet Halk Partisi'ne sadakati görüldükten yılın 9 ayında Amerika'da tetkik seyahatine yollanacaktır.

İleride mal beyanı vermek tehlikesi olmadığı gibi mebus veya idare meclisi azahlığına tayini ihtimalide çok kuvvetlidir."

(27 Ekim 1948)

¹² *Bizim Köylü*, 10 Kasım 1948, S.5, s.3.

Dergi sağlık alanında yaşanan sıkıntıları farklı zamanlarda dile getiriyordu. Ama ilanlarından biri gerçekten ilginçti;¹³

“İLAN

Mezar Yapırlacak

Veremliler Cemiyeti İdare Kurulundan:

Güzel yurdumuzda büyük bir afet halinde hüküm süren zalim verem hastalığından bakımsızlık yüzünden her gün ölmekte olan vatandaşlarımız için binlerce mezar kazdırılacaktır, Talip olanların İstanbul'daki merkezimize müracaatları.

*

Sıtmahılar Cemiyeti İdare Kurulundan:

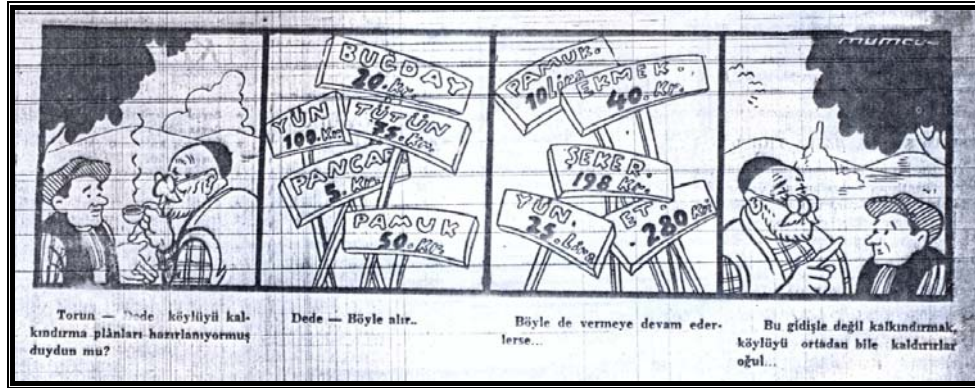
Güzel yurdumuzda büyük bir afet halinde hüküm süren zalim sıtma hastalığından bakımsızlık yüzünden her gün ölmekte olan vatandaşlarımız için binlerce mezar kazdırılacaktır, Talip olanların Orta Anadolu'daki merkezimize müracaatları.

*

Trabomlular Cemiyeti İdare Kurulundan:

Güzel yurdumuzda büyük bir afet halinde hüküm süren zalim sıtma hastalığından bakımsızlık yüzünden her gün ölmekte olan vatandaşlarımız için binlerce mezar kazdırılacaktır, Talip olanların Çukurova'daki merkezimize müracaatları.”

*

(20 Ekim 1948)

Dergide hayat pahalılığı, fiyatların yükselmesi halk diliyle eleştiriliyordu; “İstanbul’a gelip Beyoğlu’nda öteberi almağa çıktığım vakit gördüğüm fiyatlar üzere birdenbire aklımı kaybettim. Bulanın insanıyet namına (Bizim Köylü)ye bırakmasını rica ederim.”¹⁴

¹³ *Bizim Köylü*, 10 Kasım 1948, S.5, s.2.

¹⁴ *Bizim Köylü*, 24 Kasım 1948, S.7, s.4.

Milletvekili seçimlerinin olduğu bu dönemde partiler için marşta bestelenmiş ve gazetede yer almıştı;¹⁵

"DEMOKRAT PARTİ MARŞI

(Laflar Adnan Menderes, bestesi Fuat Köprülü'niündür.)

*Çok Gezen çok bilirmiş... Biz dolaşa dolaşa
Bu gidişle sonumuz iktidara kavuşan...
Hele bir geçelim de göreceksiniz başa
Sokakta çeşmelerden akıtacağız şeker,
Yoksulluktan ölenler dönecek teker teker!*

*Köprülü Maarife, Adnan'da ticarete,
Tekele Ağaoğlu, Sazak da ziraate,
Fakat hep bu Hülya'lar kalacak kıyamete!..
Sokakta çeşmelerde akıtacağız şeker,
Yoksulluktan ölenler dönecek teker teker!*

HALK PARTİSİ MARŞI

(Laflar Hilmi Ural, Makam Saracındır)

*Çıktık açık alınla 10 yerde 10 seçimden,
Milletin anasını ağlattık zor geçimden,
Demokrasi pişmandır Şu bizdeki biçimden,
Ali gider, yerine Veli'yi yaratırız,
Gelen öyle çıkar ki, gideni aratırız!*

Kaç yüzyül bir yula sığdırmasını bildik,

¹⁵ *Bizim Köylü*, 24 Kasım 1948, S.7, s.2.

O kadar yükseldikten sonra eğildik,
Sanki bu İnkılâbı yapan bizler değildik...
Ali gider, yerine Veli'yi yaratırız,
Gelen öyle çıkar ki, gideni aratırız!

MİLLET PARTİSİ MARŞI

(Laflar Sadık Maldoğan, Havası Kenan Dönen tarafından yapılmıştır.)

Geçişine tüneriz bizlerin yan bakanın,
Cebine merdivenle ineceğiz sakanın
Bozulur musturası cart curtun, fiyakanın,
Zaro Ağa pirimiz... Kırmayın ibtiyari
Bizleriz bu memlekette yetiştiren hıyarı!..

Bizden başka partiler kokuyor ayak gibi,
Biz cennet taamınız mübarek kabak gibi,
Konuşmamız en azdan hırpalar dayak gibi
Zaro Ağa pirimiz... Kırmayın ibtiyari
Bizleriz bu memlekette yetiştiren hıyarı!..

MİLLİ KALKINMA PARTİSİ MARŞI

(Lafları ve şarkısı Bağtapu Nuri Demir Ağanındır)

Hayat pahalılaştı artınca şu tuzun,
Artık kongrelerinde kesilmeyecek kuzu,
Azam bulmasa dabi henüz yirmi otuz,
Üç milyonu harcadım emin ol seve seve..
Ben uçak peşindeyken paralar oldu deve!.

*Bu uğurda giderken sermayemiz paramız,
Nasıl açıldı bilmem çocuklarla aramız,
Velhasıl bir gün gelip kapandı maceramız
Üç milyonu harcadım emin ol seve seve..
Ben uçak peşindeyken paralar oldu devel!"*

İktisat Kongresinin toplandığı dönemde ise dergi aslında bu toplantılarla sonuca varılamayacağını vurgulayan bir program hazırladı ¹⁶

Bizim Köylüyü kısa soluklu yayın hayatında çok partili demokrasi süreci içinde muhalif basın içerisinde özgün kılan özelliği bir mizah dergisi olması ve bol miktarda karikatüre yer vermesidir. Okuyucu kitlesini ise daha geniş kitlelere yaymayı hedeflemiştir. Ve toplumun daha az eğitilmiş ve ezilmiş kesimlerine yönelik yayın yapmıştır. Kullandığı dil, üslup bu kesime yöneliktir. Bizim Köylü ismi bile aslında; toplumun büyük çoğunluğunu oluşturan ama ezilen köylü kesimin sözcüsü olduklarını göstermektedir. Ama köylü dili kullanarak daha çok şehir yaşamı eleştirilmiştir. Bu da İstanbul ve Başkent Ankara merkezli olmuştur. Siyaset ve CHP ye yönelik yaptığı eleştiriler yanında toplumsal değişim ve bu süreçten duyulan sıkıntıda karikatürlere ve fıkralara konu olmuştur. Derginin yayına başladığı dönem Meclis'te 13 milletvekilinin seçileceği dönem olması da ilginçtir. Uzun soluklu olmayan Bizim Köylü Gazetesi Türk mizah dergiciliğinin örneklerinden birini oluşturmaktadır.

KAYNAKÇA

Bizim Köylü.

KAYIŞ, Yasin, *Demokrat Parti Döneminde Siyasi Karikatür*, DEÜ-AİİTE, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, 2004.

ÖĞÜT, S.Hakan, *Demokrat Parti Döneminde İslamcı Basının Atatürkçülüğe Bakışı*, DEÜ-AİİTE, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir, 2000.

TOPUZ, Hıfzı II. *Mahmut'tan Holdinglere Türk Basın Tarihi*, Remzi Kitabevi, İstanbul, 2003.

ZÜRCHER, Erik Jan, *Modernleşen Türkiye'nin Tarihi*, İletişim yay., İstanbul, 1995.

¹⁶ *Bizim Köylü*, 10 Kasım 1948, s.2.